

BARTHOLINCYSTE OG BARTHOLINITIS

I den bagerste del af de store kønslæber ligger to kirtler kaldet de "Bartholinske kirtler". Kirtlerne producerer en klar slimet væske, der smører skeden ved samleje. De har en udførselsgang, som munder ud fortil i skeden. Normalt vil du ikke selv kunne føle kirtlerne.

Hvis udførselsgangen fra en Bartholins kirtel bliver tilstoppet, vil kirtlens væske blive ophobet, og der dannes en cyste – Bartholincyste.

Opstår der betændelse i en Bartholinsk kirtel, vil der dannes en byld og denne tilstand kaldes for Bartholinitis. Bartholinitisser har tendens til at komme igen, hvis de ikke fjernes.

HVOR HYPPIG ER BARTHOLINCYSTER OG BARTHOLINITIS?

To procent af alle kvinder udvikler Bartholincyster eller Bartholinitis i løbet af livet.

HVILKE SYMPTOMER GIVER EN BARTHOLINS CYSTE?

En Bartholincyste føles som en blommestor blød elastisk udfyldning bagtil i en af kønslæberne tæt ved skedeindgangen. Den er som regel nem at mærke, hvis du undersøger dig selv. Cysten kan være generende, når du sidder eller i forbindelse med samleje, men giver ikke smerter.

HVILKE SYMPTOMER GIVER BARTHOLINITIS?

Opstår der betændelse i en af kirtlerne, vil der opstå smerter og ømhed svarende til den betændte kirtel. Der kan også være feber, og du kan føle dig småsyg. I de mest udtalte tilfælde kan hævelsen blive så stor og smertefuld, at du kan have problemer med at gå eller sidde.

HVILKEN BEHANDLING ER DER?

En Bartholincyste, der ikke giver symptomer, behandles ikke.

Bartholinitis kan lettest behandles ved oplægning af et lille kateter med en ballon i spidsen (Word Kateter). Katetret oplægges i lokalbedøvelse og giver øjeblikkelig smertelindring, fordi betændelsen, der har trykket og givet smerter, udtømmes. Katetret skal helst ligge i 4 uger for at hindre, at cysten gendannes. Herefter ses du til en kontrol i klinikken.

Hvis Bartholinitissen bliver ved med at gendanne sig, vil man som regel foretage et lille kirurgisk indgreb kaldet en marsupialisation. Dette indgreb foretages på hospitalet og oftest i fuld bedøvelse. Ved indgrebet åbnes cysten, og der sættes nogle små tråde i kanten, der hindrer cysten i at gendanne sig.

Undtagelsesvis kan antibiotikabehandling være nødvendig ved omfattende betændelse.

HVORDAN ER LANGTIDSUDSIGTERNE?

Fem til femten procent af kvinder, der har haft Bartholinitis, vil få det igen.

HVAD SKYLDES BARTHOLINITIS?

Man ved ikke, hvorfor kirtlernes udførselsgange tilstopper hos nogle kvinder og ikke hos andre. Bakterierne, der giver betændelsen, kan stamme fra både skede og tarm. I nogle tilfælde er det chlamydia, som er årsagen. Bartholincyste og Bartholinitis ses især hos kvinder i alderen mellem 20 og 30 år.